

Årsrapport 2023

Sveriges program för internationella
klimatinsatser

Energimyndighetens publikationer kan laddas ner
eller beställas via energimyndigheten.se

Statens energimyndighet, mars 2024

ER 2024:02

ISSN 1403-1892

ISBN (pdf) 978-91-7993-139-1

Grafisk form: Energimyndigheten (omslag), Arkitektkopia AB (inlaga)

Tryck: Arkitektkopia AB, Bromma

Förord

Under 2023 har Energimyndigheten tagit stora steg framåt inom arbetet med internationella klimatsamarbeten under Parisavtalets artikel 6. Efter att de senaste åren ha ägnat mycket tid åt förberedande arbete, som varit nödvändigt för att kunna genomföra samarbeten i praktiken, börjar det långsiktiga arbetet nu också bära frukt. Under hösten signerade vi vårt första bilaterala projekt i Ghana: installation av solceller med batterilagring. Projektet bidrar inte enbart till minskade utsläpp och hållbar utveckling, utan har även ett viktigt symbolvärde. Som ett av världens första projekt inom ramen för artikel 6 visar detta pionjärprojekt hur internationella klimatsamarbeten under Parisavtalet kan genomföras i praktiken.

På COP28 i Dubai lanserade Energimyndigheten flera nya partnerskap och satsningar, både med multilaterala organisationer och andra länder. Samarbeten med Asiatiska utvecklingsbanken och FN:s utvecklingsprogram (UNDP), omfattande 300 miljoner SEK vardera, ska leda till minskade utsläpp i Asien respektive Afrika söder om Sahara. Ett pilotprojekt tillsammans med Schweiz ska undersöka hur reglerna för handel med negativa utsläpp under Parisavtalet kan implementeras i praktiken i syfte att främja utvecklingen av en internationell marknad. Inom ramen för ett bredare svenskt samarbete med Indien, som ska skynda på industrins klimatomställning, hoppas Energimyndigheten kunna bidra med finansiering genom internationell utsläppshandel. Mer om detta och mycket annat finns att läsa i denna rapport, som beskriver resultaten av Sveriges program för internationella klimatinsatser år 2023 och är ett komplement till Energimyndighetens årsredovisning.

Intresset för internationell utsläppshandel under Parisavtalet blir bara större och större för varje år och gäller såväl länder som den privata sektorn, globalt och nationellt. Det stora intresset på hemmaplan blev tydligt när Energimyndigheten i september arrangerade Sveriges första konferens om utsläppshandel under Parisavtalet. Vi tar med oss viktiga insikter från konferensens diskussioner i arbetet framöver och ser fram emot att fortsätta samverka med näringsliv, akademi, civilsamhälle och myndigheter aktiva inom klimatområdet för att främja den internationella utsläppshandeln som ett kostnadseffektivt verktyg med hög miljöintegritet i den globala klimatomställningen.

Caroline Asserup
Chef för Klimatavdelningen

Innehåll

Sammanfattning	3
Begrepp	5
1. Uppdrag och måluppfyllelse	6
1.1 Uppdrag	6
1.2 Anslagstilldelning och budgethantering	7
2. Utveckling av samarbeten under Parisavtalet	8
2.1 Bilaterala samarbeten med länder	8
2.2 Samarbeten med internationella organisationer	10
3. Förhandlingar, metodutveckling och kunskapsspridning	15
3.1 Deltagande i FN:s klimatförhandlingar	15
3.2 Nationellt ramverk för Parisavtalets artikel 6	16
3.3 Mätning, rapportering av verifiering av klimatnytta	16
3.4 Bidrag till hållbar utveckling	17
3.5 Dialog med Sida om samordnade klimatinsatser	18
3.6 Kunskapsspridning om Parisavtalets artikel 6	19
3.7 Omvärldsbevakning av frivilliga utsläppsmarknader	19
4. Expertstöd och övriga internationella klimatsamarbeten	21
4.1 Teknikutveckling och tekniköverföring	21
4.2 FN:s gröna klimatfond	21
4.3 Avslut av klimatinsatser under Kyotoprotokollet	22
4.4 Annullering av förvärvade utsläppsminskningenheter	22

Sammanfattning

Energimyndigheten ansvarar för Sveriges program för internationella klimatinsatser. Programmet bidrar till utveckling av internationellt samarbete för att uppnå utsläppsminskningar och stödjer utsläppsminskande aktiviteter i framför allt låg- och medelinkomstländer. Det finansiella stödet till aktiviteterna baseras på den verifierade klimatnyttan i projekten. Riktlinjerna för programmet framgår i det regleringsbrev som årligen utfärdas av regeringen samt i myndighetens instruktion.

Enligt regleringsbrevet för 2023 har Energimyndigheten i uppdrag att finansiera insatser som utvecklar nya internationella samarbetsformer och resultatbaserad klimatfinansiering inom ramen för Parisavtalet under FN:s klimatkonvention, och särskilt dess artikel 6. Syftet är att bidra till ökad ambition för att nå Parisavtalets långsiktiga temperaturmål om att hålla den globala temperaturökningen till väl under två grader och att göra ansträngningar för att begränsa ökningen till en och en halv grader.

Under 2023 har Energimyndighetens arbete med artikel 6-insatser fokuserat på att utveckla konkreta samarbeten genom dialoger med länder och förberedelser för förvärv av artikel 6-enheter. Nedan presenteras i korthet resultaten för Sveriges program för internationella klimatinsatser år 2023:

- Energimyndigheten upphandlade sitt första utsläppsminskande projekt i Ghana: solceller med batterilagring. Projektet är historiskt inte bara för att det är Energimyndighetens första – utan även ett av världens första – projekt under Parisavtalets artikel 6.
- Världsbankens fond Transformative Carbon Asset Facility (TCAF), som Energimyndigheten deltar i, signerade avtal för sitt första utsläppsminskande program, som syftar till att avskaffa subventioner av fossilgas i Uzbekistan.
- Energimyndigheten representerade Sverige i klimatförhandlingarna om artikel 6 på COP28 i Dubai. Förhandlingarna fokuserade dels på de olika rapporteringskrav som kommer att ställas på deltagande länder, dels på tekniska vägledning för metodologier och negativa utsläpp. Sverige och EU hörde till de som ansåg att delar av den föreslagna beslutstexten kunde godkännas, men efterfrågade högre och mer specifika krav än vissa andra länder vad gäller både frågan om rapportering samt metodologierna för negativa utsläpp. Då parterna inte lyckades komma överens sköts beslut om dessa frågor fram till COP29 i Azerbajdzjan 2024.
- På COP28 lanserade Energimyndigheten två nya samarbeten med Asiatiska utvecklingsbanken (ADB) och FN:s utvecklingsprogram (UNDP), Climate Action Catalyst Fund (CACF) respektive Climate Ambition Raising Through Article 6 (CARTA), omfattande 300 miljoner SEK vardera. ADB och UNDP ska inom ramen för samarbetena stödja Energimyndigheten att identifiera och implementera utsläppsminskande projekt i Asien respektive Afrika söder om Sahara.
- På COP28 ingick Energimyndigheten och Sverige samförståndsavtal om samarbete med två nya länder. Tillsammans med Schweiz ska Energimyndigheten undersöka hur reglerna för handel med negativa utsläpp under Parisavtalet kan implementeras i praktiken i syfte att främja utvecklingen av en internationell marknad. Inom ramen för ett bredare svenskt samarbete med Indien, som syftar till att skynda på industrins klimatomställning, är Energimyndigheten en av flera svenska deltagare. Förhoppningen är att kunna bidra med finansiering genom utsläppsminskande projekt under Parisavtalets artikel 6. Sedan tidigare finns även samförståndsavtal Ghana, Nepal och Dominikanska republiken.

- Energimyndigheten har utarbetat ett förslag till ett nationellt ramverk för Parisavtalets artikel 6, det vill säga hur Parisavtalets regler för utsläppshandel ska implementeras i Sverige. Enligt förslaget ska en ”Artikel 6-myndighet”, med ansvar för auktorisering och godkännande av samarbeten under Parisavtalets artikel 6 upprättas på Energimyndigheten. Förslaget berör även frågan om vilket register som Sverige bör använda för förvärvade utsläppsminskningenheter.
- Energimyndigheten arrangerade i september *Forum för internationellt klimatsamarbete*, Sveriges första konferens om utsläppshandel under Parisavtalet. Konferensen ägde rum under en heldag i Stockholm och lockade över 100 deltagare från näringsliv, akademi, civilsamhälle och myndigheter aktiva inom klimatområdet. Syftet med konferensen var dels att sprida och utbyta kunskap om utsläppshandel, dels att knyta kontakter med andra aktörer verksamma inom området.

Begrepp

A6SF	Article 6 Support Facility
ADB	Asian Development Bank
Bio-CCS	Bio-energy with Carbon Capture and Storage
CACF	Climate Action Catalyst Fund
CARTA	Climate Ambition Raising Through Article 6
CDM	Clean Development Mechanism
Ci-Dev	Carbon Initiative for Development
CMP	Carbon Market Platform
COP	Conference of the Parties
CPF	Carbon Partnership Facility
CTCN	Climate Technology Centre and Network
EUR	Euro
FCF	Future Carbon Fund
GCF	Green Climate Fund (FN:s gröna klimafond)
GGGI	Global Green Growth Institute
IEA	International Energy Agency
IETA	International Emissions Trading Association
LDC	Least Developed Country
LeadIT	Leadership Group for Industry Transition
LoI	Letter of Intent
MATS	Mobilizing Article 6 Trading Structures
MoU	Memorandum of Understanding
MRV	Mätning, rapportering och verifiering
NDC	Nationally Determined Contribution
Nefco	Nordic Environment Finance Corporation
PAF	Pilot Auction Facility for Methane and climate change mitigation
PMI	Partnership for Market Implementation
SCF	Standardized Crediting Framework
SDG	Sustainable Development Goal
SDI	Sustainable Development Initiative
SEK	Svenska kronor
TCAF	Transformative Carbon Asset Facility
TEC	Technology Executive Committee
UNDP	United Nations Development Programme
UNEP	United Nations Environment Programme
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
USD	US-dollar

1. Uppdrag och måluppfyllelse

Energimyndigheten ansvarar för Sveriges program för internationella klimatinsatser. Syftet med programmet är att bidra till ökad ambition genom utsläppshandel mellan länder samt att kunna bidra till att uppnå de svenska klimatmålen genom internationella utsläppsminskningar som kompletterande åtgärd. Det finansiella stödet baseras på den verifierade klimatnytta som åstadkoms. Riktlinjerna för programmet framgår i det regleringsbrev som årligen utfärdas av regeringen, samt i myndighetens instruktion. Detta kapitel redovisar myndighetens uppdrag, mål och anslagstilldelning enligt myndighetens regleringsbrev för budgetåret 2023.¹

1.1 Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för 2023 har Energimyndigheten i uppdrag att finansiera insatser som utvecklar nya internationella samarbetsformer och resultatbaserad klimatfinansiering inom ramen för Parisavtalet under FN:s klimatkonvention (United Nations Framework Convention on Climate Change, UNFCCC), och särskilt dess artikel 6. Syftet är att bidra till ökad ambition och till att nå Parisavtalets långsiktiga temperaturmål om att hålla den globala temperaturökningen till väl under två grader och att göra ansträngningar för att begränsa ökningen till en och en halv grader. Syftet är också att kunna bidra till resultatbaserad klimatfinansiering eller, jämte andra kompletterande åtgärder, kunna bidra till att nå klimatmålen i det klimatpolitiska ramverket. Enligt det klimatpolitiska ramverket har Sverige nämligen möjlighet att, utöver utsläppsminskningar i Sverige, även använda kompletterande åtgärder, till exempel ökat upptag i skog och mark, så kallad bio-CCS² och verifierade utsläppsminskningar i andra länder för att nå Sveriges klimatmål till 2030, mål om nettonollutsläpp senast 2045 och därefter negativa utsläpp.

Energimyndigheten ska aktivt medverka till att utarbeta ett robust regelverk för de nya internationella samarbetsformerna enligt Parisavtalets artikel 6 så att de utvecklas som trovärdiga instrument med hög miljöintegritet.

Utöver att utveckla konkreta artikel 6-samarbeten inkluderar myndighetens insatser även metodutveckling, förberedande och understödande arbete samt pilotinsatser. Insatserna ska enligt regleringsbrevet bidra till omställning på sektornivå samt i första hand riktas mot låg- och medelinkomstländer och energirelaterade utsläpp. Myndigheten ska sträva efter att genomföra konkreta utvecklingsinsatser i internationell samverkan och följa upp utvecklingen i pågående insatser. Särskilt fokus ska ligga på att följa upp hur insatserna har bidragit till hållbarhet utveckling, med särskilt beaktande av jämställdhet.

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Utgiftsområde 20 anslag 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar.

² Bio-CCS eller BECCS är förkortningar för det engelska begreppet *bio-energy with carbon capture and storage*. En svensk översättning skulle vara förbränning av biomassa med koldioxidinfångning och lagring.

1.2 Anslagstilldelning och budgethantering

Sveriges program för internationella klimatinsatser tilldelas medel från anslagspost 4 för samarbeten under Parisavtalet. Genom regleringsbrevet för budgetåret 2023 tilldelades anslagspost 4 ett årligt anslag om 165,1 miljoner SEK.³ Under 2023 nyttjades 57,7 miljoner SEK, vilket motsvarar 35 procent av anslaget. Denna summa utgjordes huvudsakligen av två större utbetalningar till Världsbankens fond Transformative Carbon Asset Facility respektive Asiatiska utvecklingsbankens nya fond Climate Action Catalyst Fund.

Anslagspost 4 tilldelades i ursprungligt regleringsbrev för 2023 en bemyndiganderam om 450 miljoner SEK. I juni 2023 höjdes bemyndiganderamen, som sträcker sig till 2032, till 1,5 miljarder SEK.⁴ Bemyndiganderamen, som möjliggör för myndigheten att kunna ingå fleråriga ekonomiska åtaganden, är en förutsättning för att kunna skriva avtal med internationella samarbetspartner och genomföra internationella klimatinsatser. Utestående åtaganden för anslagspost 4 vid årsskiftet 2023/2024 var drygt 765 miljoner SEK.

³ Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Utgiftsområde 20 anslag 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar.

⁴ Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Utgiftsområde 20 anslag 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar.

2. Utveckling av samarbeten under Parisavtalet

Artikel 6 i Parisavtalet anger regler för hur länder på frivillig basis kan samarbeta för att nå sina respektive nationella åtaganden avseende utsläppsminskningar och anpassning, såsom uttryckt i varje lands nationella klimatplan (Nationally Determined Contribution, NDC). Målsättningen är att sådant samarbete ska möjliggöra ökad ambition och främja hållbar utveckling. Artikel 6 möjliggör både bilaterala samarbeten mellan länder (artikel 6.2) och etablerar en ny marknadsmekanism för utsläppshandel (artikel 6.4) som ska övervakas av FN. Artikel 6-samarbeten har potential att bidra till ökad ambition i länders nationella klimatplaner genom att länderna kan få stöd att genomföra ytterligare utsläppsminskningar, utöver ovillkorliga utfästelser. Eftersom artikel 6-samarbeten måste kopplas till värdlandets nationella klimatplan krävs det ett tätare samarbete mellan samarbetande länder än vad som tidigare var fallet under Kyotoprotokollets mekanismer för utsläppshandel.

En viktig del av det globala klimatarbetet handlar om att stötta utvecklingsländer att genomföra en grön omställning. Förutom att minska utsläpp av växthusgaser kan artikel 6-samarbeten främja kapacitetsuppbyggnad och spridning av klimatvänlig teknik, vilket i Parisavtalet beskrivs som avgörande för att låginkomstländer ska nå sina nationella åtaganden. Intäkter från att handla med utsläppsminskningar kan också fungera som en morot för länder och aktörer att ställa om.

Energimyndighetens arbete under Parisavtalets artikel 6 inkluderar både bilaterala samarbeten med enskilda länder och multilaterala samarbeten med flera deltagande parter. Båda dessa olika samarbetsformer förutsätter att övergripande samarbetsavtal med värdländer etableras och att utsläppsminskande aktiviteter upphandlas. Energimyndigheten finansierar även, genom olika partnerorganisationer, kapacitetsstöd till vissa samarbetsländer för att bygga upp dessa länders institutionella kapacitet för utsläppshandel under Parisavtalets regler.

2.1 Bilaterala samarbeten med länder

Samarbete under Parisavtalets artikel 6.2 kräver en del av länderna som ska arbeta tillsammans. Alla aktiviteter och överföringar av utsläppsminskningar måste godkännas av värdlandet, som också behöver göra en analys av vad landet kan sälja. Energimyndigheten har under 2023 fört dialog med ett tiotal länder om möjliga samarbeten under artikel 6.

Innan finansieringen av utsläppsminskande aktiviteter kan påbörjas bör avtal finnas på plats mellan Sverige och värdland. Avtalet reglerar hur samarbetet mellan länderna ska se ut och fastställer villkor och regler. Energimyndigheten har under 2023 förhandlat om sådana avtal med två länder, samt inlett dialog med flera nya länder om möjligt samarbete under Parisavtalets artikel 6.

2.1.1 Ghana

Energimyndigheten och Ghana signerade ett samförståndsavtal (Memorandum of Understanding, MoU) under klimatmötet COP26 i Glasgow 2021. Därefter förhandlade parterna om ett bindande ramavtal som blev klart i juni 2022. Avtalet godkändes av Ghanas kabinett under 2023 och inväntar nu ratificering av Ghanas parlament innan avtalet kan signeras av både Ghana och Sverige.

I slutet av 2023 signerade Energimyndigheten inom ramen för samarbetet med Ghana sitt allra första förvärvsavtal under Parisavtalet. Avtalet syftar till att köpa utsläppsminskningenheter från ett solcellsprojekt med batterilagring för kommersiella och industriella anläggningar i hela landet. Projektet förväntas leda till utsläppsminskningar motsvarande 165 000 ton koldioxidkvivalenter fram till 2030, samt flera bidrag till hållbar utveckling i lokalsamhället. Utöver minskade utsläpp och bidraget till hållbar utveckling är detta första projekt viktigt även ur ett större perspektiv, då det visar på hur Parisavtalets artikel 6 kan implementeras i praktiken.

2.1.2 Dominikanska republiken

Energimyndigheten signerade ett samförståndsavtal (MoU) med Dominikanska republiken i samband med FN:s högnivåmöte Stockholm+50 år 2022. Under 2023 har myndigheten i dialog med Dominikanska republiken enats om ett kapacitetsstödande arbetsprogram för att stärka landets institutionella förmåga att implementera artikel 6-samarbeten i praktiken. Kapacitetsstödet kommer att finansieras av Energimyndigheten och implementeras av myndighetens samarbetspartner Global Green Growth Institute (GGGI)⁵ med planerad start i början av 2024.

2.1.3 Nepal

Energimyndigheten signerade ett samförståndsavtal (MoU) med Nepal i samband med FN:s högnivåmöte Stockholm+50 år 2022. Under 2023 har parterna förhandlat om ett bindande ramavtal med förhoppning om signering under 2024. Energimyndigheten har sedan 2020 finansierat kapacitetsstöd till Nepal som implementeras av GGGI. Under 2023 har insatserna fokuserat på dels utveckling av ett nationellt ramverk för artikel 6, dels framtagning av en detaljerad projektbeskrivning och finansieringsmodell för ett utsläppsminskande projekt som potentiellt skulle kunna finansieras av Energimyndigheten.

2.1.4 Indien

I samband med COP28 i Dubai lanserades ”LeadIT 2.0” av Sveriges statsminister och Indiens premiärminister, en fortsättning av det partnerskap som initierades 2019 för att driva på industrins klimatomställning.⁶ Som en del av initiativet annonserade ländernas miljöministrar ett gemensamt uttalande (Joint Declaration), där utsläppshandel under Parisavtalets artikel 6 var ett av flera potentiella samarbetsområden som identifierades.

2.1.5 Schweiz

I samband med COP28 i Dubai signerade Energimyndigheten ett samförståndsavtal (MoU) med Schweiz om ett pilotprojekt under Parisavtalets artikel 6. Projektet syftar till att testa internationella överföringar av en symbolisk mängd negativa utsläpp i båda riktningar mellan länderna, från exempelvis bio-CCS. Syftet är att undersöka hur reglerna för handel med negativa utsläpp under Parisavtalet kan implementeras i praktiken och bidra till att främja utvecklingen av en internationell marknad.

⁵ Se avsnitt 2.2.3 *Global Green Growth Institute* för mer information om Energimyndighetens samarbete med GGGI.

⁶ Leadership Group for Industry Transition (LeadIT) är ett svenskt-indiskt samarbete, vars syfte är att bidra till industrins gröna omställning genom samverkan mellan offentliga och privata aktörer. ”LeadIT 2.0” utgör initiativets andra fas.

2.1.6 Indonesien

Energimyndigheten besökte Jakarta under våren 2023 och fick positiva signaler om ett möjligt samarbete under Parisavtalets artikel 6. Myndigheten har skickat en avsiktsförklaring om samarbete (Letter of Intent, LoI) till ansvarigt ministerium i landet och har inlett dialog om ett möjligt samförståndsavtal (MoU). Energimyndigheten finansierar sedan tidigare kapacitetsstöd till Indonesien genom Asiatiska utvecklingsbankens Article 6 Support Facility (A6SF).⁷

2.1.7 Elfenbenskusten

Energimyndigheten besökte Abidjan under hösten 2023 och fick positiva signaler om ett möjligt samarbete under Parisavtalets artikel 6. Myndigheten har skickat en avsiktsförklaring om samarbete (LoI) till ansvarigt ministerium i landet. I dialog med landet har myndigheten diskuterat ett kapacitetsstödjande arbetsprogram för att stärka landets institutionella förmåga att implementera artikel 6-samarbeten i praktiken. Kapacitetsstödet kommer att finansieras av Energimyndigheten och implementeras av GGGI med planerad start 2024.

2.1.8 Rwanda

Energimyndigheten besökte Kigali under hösten 2023 och fick positiva signaler om ett möjligt samarbete under Parisavtalets artikel 6. I samband med COP28 i Dubai i december arrangerades ett möte mellan Energimyndighetens generaldirektör och Rwandas miljöminister, varvid generaldirektören överlämnade en avsiktsförklaring om samarbete (LoI). De båda parterna enades om att under 2024 diskutera ett samförståndsavtal (MoU). Energimyndigheten finansierar sedan tidigare kapacitetsstöd till Rwanda genom Världsbankens fond Climate Initiative for Development (Ci-Dev).⁸

2.1.9 Kenya

Energimyndigheten besökte Nairobi under hösten 2023 och fick positiva signaler om ett möjligt samarbete under Parisavtalets artikel 6. I november överlämnades en avsiktsförklaring om samarbete (LoI) till ansvarigt ministerium. Energimyndigheten finansierar sedan tidigare kapacitetsstöd till Kenya genom Ci-Dev.

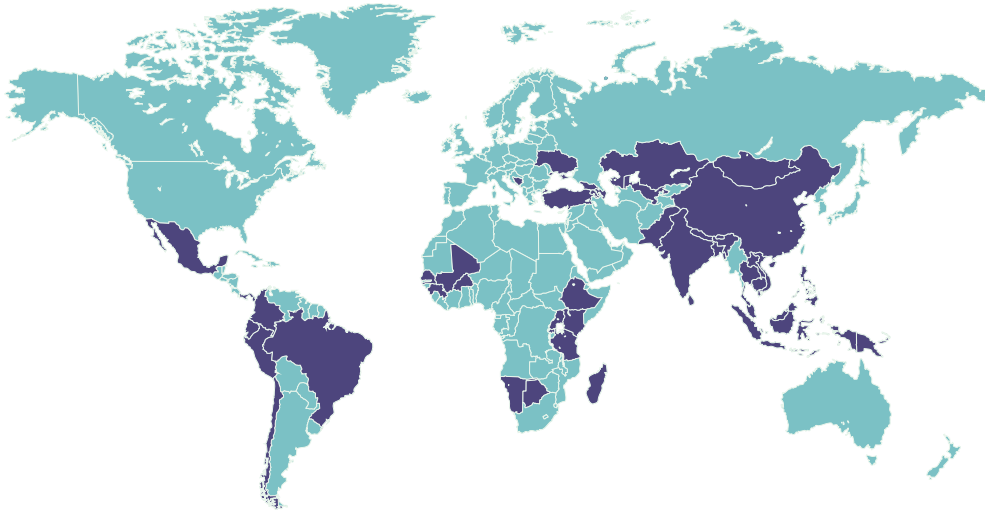
2.2 Samarbeten med internationella organisationer

Energimyndigheten samarbetar även med internationella organisationer genom deltagande i olika fonder och initiativ. Syftet med dessa samarbeten är dels att facilitera myndighetens olika bilaterala samarbeten med andra länder, dels att förvärva utsläppsminskningenheter genom att finansiera större insatser gemensamt med andra länder i fonder. Dessutom medverkar myndigheten i flera initiativ i syfte att främja utvecklingen av en marknad för internationell utsläppshandel i stort. För att åstadkomma både förvärv av utsläppsminskningenheter och att främja utvecklingen av en global utsläppsmarknad under Parisavtalets regler ger Energimyndigheten olika typer av kapacitetsstöd till länder genom partnerorganisationer.

⁷ Se avsnitt 2.2.2 *Asiatiska utvecklingsbanken* för mer information om Article 6 Support Facility.

⁸ Se avsnitt 2.2.1 *Världsbanken* för mer information om Carbon Initiative for Development.

Totalt har minst 59 länder deltagit i kapacitetsbyggande insatser som finansierats av myndigheten inom ramen för Sveriges program för internationella klimatinsatser under Parisavtalet.⁹

Figur 1. Översikt av de 59 länder (markerade i mörk färg) som Energimyndighetens program för internationella klimatsamarbeten under Parisavtalet genom olika partnerorganisationer hittills har stöttat med någon form av kapacitetsstöd relaterat till prissättning av koldioxid. Insatserna inkluderar i vissa fall även stöd kopplat till införande av koldioxidskatter och nationella utsläppshandelssystem, utöver stöd till att delta i internationell utsläppshandel under Parisavtalets artikel 6.

2.2.1 Världsbanken Transformative Carbon Asset Facility

Energimyndigheten deltar sedan 2017 i fonden Transformative Carbon Asset Facility (TCAF) inom Världsbanken. Fonden ska stödja införandet av ekonomiska styrmedel för att åstadkomma storskaliga utsläppsminskningar i medelinkomstländer. Myndigheten deltar i fonden tillsammans med Kanada, Norge, Schweiz, Spanien, Storbritannien och Tyskland. Tillsammans har länderna bidragit med totalt 212 miljoner USD till fonden varav Sveriges åtagande utgör 25 miljoner USD. Under 2023 gjorde Energimyndigheten sin sjätte utbetalning till fonden om 2 miljoner USD.

Arbetet i TCAF har under 2023 lett till att fonden signerat sitt första avtal med ett värdland om att inleda ett utsläppsminskande program. Programmet syftar till att avskaffa subventioner av fossilgas i Uzbekistan. Utvecklingen av ett antal nya program i flera olika länder pågår parallellt.

⁹ Följande 59 länder har erhållit kapacitetsstöd genom Energimyndighetens partnerorganisationer: Armenien, Azerbajdzjan, Bangladesh, Belize, Bhutan, Bosnien och Hercegovina, Botswana, Brasilien, Burkina Faso, Chile, Colombia, Cooköarna, Ecuador, Etiopien, Fiji, Filippinerna, Georgien, Guinea, Indien, Indonesien, Kambodja, Kazakstan, Kenya, Kina, Kiribati, Laos, Madagaskar, Malaysia, Mali, Marshallöarna, Mexiko, Mikronesien, Mongoliet, Montenegro, Namibia, Nauru, Nepal, Niue, Pakistan, Palau, Panama, Papua Nya Guinea, Peru, Rwanda, Samoa, Senegal, Solomonöarna, Sri Lanka, Tanzania, Thailand, Tonga, Turkiet, Tuvalu, Uganda, Ukraina, Uzbekistan, Vanuatu, Vietnam och Östtimor.

Carbon Initiative for Development

Energimyndigheten deltar sedan 2013 i fonden Carbon Initiative for Development (Ci-Dev) inom Världsbanken. Fonden fokuserar på de minst utvecklade länderna (Least Developed Countries, LDCs), och finansierar utsläppsminskande projekt inom energisektorn samt kapacitetsstödande insatser. Projekten sker i huvudsak på lokal nivå, i syfte att gynna den fattigaste delen av befolkningen.

Totalt finansierar Ci-Dev nio projekt i sju länder: Bangladesh, Burkina Faso, Etiopien, Kenya, Madagaskar, Uganda och Rwanda. Tidigare har fonden även haft projekt i Mali, men på grund av den säkerhetspolitiska situationen i landet avslutade fonden sin verksamhet i Mali under året. Under 2023 levererade fonden utsläppsminskningenheter motsvarande drygt 130 000 ton koldioxidekvivalenter till Energimyndigheten. Enligt prognosen ska projekten inom fonden leverera ytterligare drygt en miljon enheter fram till 2025.

Ci-Dev var ursprungligen en fond avsedd att operera i enlighet med regelverket för Kyoto-protokollets mekanism för utsläppshandel (Clean Development Mechanism, CDM). När det nya regelverket under Parisavtalets artikel 6 nu är på plats befinner sig Ci-Dev i en övergångsfas, där förhoppningen är att en så stor andel som möjligt av de återstående utsläppsminskningenheter inom fonden ska kunna utföras enligt de nya reglerna under artikel 6. Detta mål är också fokus för Ci-Devs kapacitetsstödande insatser, som syftar till att implementera ett nytt krediteringsramverk – i linje med Parisavtalets artikel 6 – i fondens värdländer.¹⁰

Energimyndigheten deltar i fonden tillsammans med Schweiz och Storbritannien. Tillsammans har länderna bidragit med totalt 110 miljoner USD till fonden varav Sveriges åtagande utgör 23 miljoner USD. Av dessa medel går 20 miljoner USD till utsläppsminskande projekt och 3 miljoner USD till kapacitetsstödande insatser.

Partnership for Market Implementation

Energimyndigheten deltar sedan 2021 i Världsbankens initiativ Partnership for Market Implementation (PMI), som syftar till att ge kapacitetsstöd till utvecklingsländer för att implementera olika former av prissättning av koldioxid. Exempel på åtgärder är införande av nationella utsläppshandelssystem eller koldioxidskatter. PMI ger även kapacitetsstöd med fokus på utsläppshandel under Parisavtalets artikel 6. Hittills har Energimyndigheten bidragit med 30 miljoner SEK till initiativet.

Sedan dess start år 2021 har PMI beviljat stöd till totalt 25 länder för olika åtgärder som syftar till prissättning av koldioxidutsläpp.¹¹ Av dessa länder har Bangladesh, Chile, Guinea, Namibia, Pakistan, Senegal, Tanzania och Turkiet fått kapacitetsstöd som, bland annat, inriktar sig på utsläppshandel under artikel 6.

Utöver att ge stöd till enskilda länder arbetar PMI även med kapacitetsstöd genom två regionala program, med fokus på Afrika söder om Sahara respektive önationer i Stilla havet. Som en del av de kapacitetsstödande insatserna genomförs tekniska workshops. Under 2023 deltog Energimyndigheten i en sådan workshop i Kigali, Rwanda.

¹⁰ Se avsnitt 3.3.4 *Standardized Crediting Framework* för mer information om Ci-Devs kapacitetsstödande arbete med fokus på det nya krediteringsramverket.

¹¹ Följande 25 länder har erhållit kapacitetsstöd genom PMI: Bangladesh, Belize, Bosnien och Hercegovina, Botswana, Brasilien, Chile, Colombia, Ecuador, Filippinerna, Guinea, Indien, Indonesien, Kazakstan, Kina, Malaysia, Mexiko, Montenegro, Namibia, Pakistan, Panama, Senegal, Tanzania, Turkiet, Ukraina och Vietnam.

2.2.2 Asiatiska utvecklingsbanken

Article 6 Support Facility

Article 6 Support Facility (A6SF) är ett initiativ från Asiatiska utvecklingsbanken (ADB) som syftar till att öka förståelsen bland bankens medlemsländer för, samt underlätta deltagande i, utsläppshandel under Parisavtalets artikel 6. De nio länder som får stöd genom initiativet är Armenien, Bhutan, Filippinerna, Georgien, Indonesien, Mongoliet, Pakistan, Thailand och Vietnam. Som en del av arbetet inom A6SF deltog Energimyndigheten under 2023 i en workshop i Jakarta, Indonesien, med fokus på möjliga artikel 6-aktiviteter i landet.

Tillsammans med Tyskland har Energimyndigheten stöttat initiativet från dess start 2019 och har hittills bidragit med 2 miljoner USD i finansiering. Tack vare beslut under 2023 om ytterligare finansiering från Tyskland och ADB kommer A6SF att förlängas till 2026.

Climate Action Catalyst Fund

Asiatiska utvecklingsbanken har lanserat fonden Climate Action Catalyst Fund (CACF), som ska finansiera aktiviteter i Asien och Stillahavsregionen i syfte att generera utsläppsminskningar som kan överföras till fonderdeltagarna i enlighet med regelverket under Parisavtalets artikel 6. Energimyndigheten beslutade under 2023 om 300 miljoner SEK i finansiering till fonden över tio års tid och blev därmed den första deltagaren i fonden.

2.2.3 Global Green Growth Institute

Mobilizing Article 6 Trading Structures

Energimyndigheten har sedan 2019 samarbetat med Global Green Growth Institute (GGGI) genom det kapacitetsstödande programmet Mobilizing Article 6 Trading Structures (MATS). Syftet med MATS är att stödja länder i att implementera Parisavtalets artikel 6 genom skräddarsydda program som passar de olika ländernas unika behov. GGGI bidrar genom programmet till att stärka ländernas institutionella kapacitet och att identifiera och förbereda lämpliga utsläppsminskande aktiviteter som kan leda till utsläppshandel under artikel 6.

Under 2023 har Nepal och Kambodja erhållit kapacitetsstöd genom MATS-programmet. Under året har två ytterligare program för kapacitetsstöd, med planerad start under 2024, tagits fram för Dominikanska republiken respektive Elfenbenskusten, i samråd med de båda länderna.

2.2.4 FN:s utvecklingsprogram

Climate Ambition Raising Through Article 6

Energimyndigheten och FN:s utvecklingsprogram (United Nations Development Programme, UNDP) signerade under hösten 2023 ett samarbetsavtal som etablerar programmet Climate Ambition Raising Through Article 6 (CARTA). Programmet syftar till att minska utsläppen av växthusgaser i upp till fyra länder, med fokus på Afrika söder om Sahara. Utsläppsminskningarna ska kunna överföras till Sverige i enlighet med Parisavtalets artikel 6. Energimyndigheten finansierar programmet med ca 300 miljoner SEK över tio års tid.

Webbaserad utbildning om artikel 6.2

Energimyndigheten har bidragit med expertis i framtagningen av UNDP:s digitala utbildning om artikel 6.2, som framför allt riktar sig till utvecklingsländer som är intresserade av artikel 6 som ett sätt att finansiera ambitiösa klimatsatser. Vid årsskiftet 2023/2024 hade över 4 300 personer deltagit i kursen, som även har översatts till franska och spanska.

2.2.5 Article 6 Implementation Partnership

Energimyndigheten deltar i initiativet Article 6 Implementation Partnership, som fokuserar på kapacitetsstöd relaterat till utsläppshandel under artikel 6 och som lanserades av Japan på COP 27 i Sharm el-Sheikh 2022. Syftet med initiativet är att kartlägga dels vilka behov olika länder har, dels vilken typ av stöd som länder redan erhåller. På så sätt ska initiativet bidra till att undvika duplicerande insatser och bidra till effektivare implementering av artikel 6.

Under 2023 har tre arbetsspår inom initiativet etablerats för kunskapsutbyte inom särskilda områden relevanta för utsläppshandel under artikel 6: auktorisering, rapportering respektive spårning av utsläppsminskningsenheter.

Energimyndigheten deltar i initiativet tillsammans med 68 andra länder och 34 internationella organisationer. Myndighetens deltagande i Article 6 Implementation Partnership innebär inga finansiella åtaganden.

3. Förhandlingar, metodutveckling och kunskapsspridning

Energimyndigheten har i uppdrag att medverka aktivt till att utarbeta ett robust regelverk för de nya internationella samarbetsformerna enligt Parisavtalets artikel 6 så att de utvecklas som trovärdiga instrument med hög miljöintegritet. Därför deltar Energimyndigheten i FN:s klimatförhandlingar där detaljerade regler för Parisavtalets artikel 6 återstår att besluta. Myndigheten arbetar också med metodutveckling med ett särskilt fokus på mätning, rapportering och verifiering av klimatnytta och bidrag till hållbar utveckling. Som expert på området arbetar Energimyndigheten även med att sprida kunskap om internationell utsläppshandel, både i Sverige och internationellt.

3.1 Deltagande i FN:s klimatförhandlingar

Energimyndigheten ingår i Sveriges delegation till FN:s klimatförhandlingar och förhandlar för Sveriges räkning kring utsläppshandel (Parisavtalets artikel 6) samt utveckling och spridning av klimatvänlig teknik (Parisavtalets artikel 10).¹² Inom förhandlingarna enas Sverige tillsammans med andra medlemsstater inom EU om en gemensam EU-position som framförs i FN-förhandlingarna. Sådana FN-förhandlingar ägde rum på teknisk nivå i Bonn i juni samt på teknisk och politisk nivå på COP28 i Dubai i december.

Artikel 6 inkluderar två olika typer av samarbeten som beskrivs under artikel 6.2 respektive 6.4. Under artikel 6.2 kan länder redan nu på egen hand ingå samarbete med varandra för internationell handel med utsläppsminkningsenheter. Utsläppshandel under artikel 6.4 är tänkt att fungera som ett centraliserat handelssystem reglerat av en övervakningskommitté under FN, men detta system är ännu ej operationaliserat.

Vid COP28 handlade 6.2-förhandlingarna huvudsakligen om de olika rapporteringskrav som kommer att ställas på deltagande länder. Bland annat diskuterades tajmingen för de auktoriseringar som länder utfärdar för att kunna överföra utsläppsminkningsenheter mellan sig samt sekvenseringen av de olika rapporteringarna. Här argumenterade vissa länder för färre krav och mindre FN-översyn och insyn. Detta bedömde Sverige, EU och andra parter som problematiskt då det dels blir svårt att kontrollera att utsläppsminkningsenheterna i systemet utgör reella utsläppsminskningar på global nivå, dels att de utsläppsminskande aktiviteterna bidrar till hållbar utveckling.

Förhandlingarna under artikel 6.4 kretsade till stor del kring två vägledning, gällande metodologier och negativa utsläpp, för projekt som övervakningskommittén hade tagit fram för godkännande på COP28. Sverige och EU ansåg att vägledningen om metodologier för projekt, trots vissa brister, kunde godkännas. Däremot ansåg Sverige och EU att vägledningen för projekt inom negativa utsläpp var för generell och ospecificerad samt innehöll kryphål som skulle göra det svårt att säkerställa projektens kvalitet och integritet.

¹² Se avsnitt 4.1 *Teknikutveckling och tekniköverföring* för mer information om Energimyndighetens arbete med Parisavtalets artikel 10.

Utsläppsminskande aktiviteter med låg kvalitet riskerar över tid att leda till att artikel 6-systemet ifrågasätts och därigenom undergräver möjligheten för utsläppshandeln att effektivt bidra till att nå Parisavtalets långsiktiga mål. Sveriges och EU:s position i förhandlingarna vid COP28 var därför att säkerställa vissa krav vad gäller rapporteringen från deltagande länder. Denna position möttes dock med hårt motstånd från andra förhandlingsdelegationer, och därför kunde ingen slutgiltig beslutstext antas från förhandlingarna om artikel 6.2 och 6.4. Sverige och EU hade naturligtvis föredragit ett substantiellt utfall i förhandlingarna, men anser ändå att ingen överenskommelse är bättre än en dålig överenskommelse. Förhandlingarna om dessa frågor kommer att fortgå under COP29 i Azerbajdzjan 2024.

3.2 Nationellt ramverk för Parisavtalets artikel 6

Under 2023 har Energimyndigheten utarbetat ett förslag till hur de internationella reglerna för Parisavtalets artikel 6 ska implementeras i Sverige. Förslaget till ett nationellt ramverk för handel med utsläppsminskningar under Parisavtalets artikel 6 syftar till att tillämpa de internationella reglerna i en svensk kontext, såsom hur samarbeten ska godkännas och auktoriseras, samt vilket register Sverige bör använda för förvärvade utsläppsminskningenheter. I juni 2023 överlämnades förslaget till Klimat- och näringslivsdepartementet.

En hemställan med tillhörande förslag på författningsändringar överlämnades i samband med förslaget till nationellt ramverk. Energimyndigheten föreslog i hemställan bland annat att en ”Artikel 6-myndighet”, med ansvar för auktorisering och godkännande av samtliga samarbeten under Parisavtalets artikel 6, ska upprättas på myndigheten.

3.3 Mätning, rapportering av verifiering av klimatnytta

En förutsättning för att den internationella utsläppshandeln ska fungera som ett trovärdigt instrument med hög miljöintegritet är att system för mätning, rapportering och verifiering (MRV) av klimatnytta håller hög kvalitet. Mot bakgrund av detta är Energimyndigheten aktiv inom flera initiativ på området.

3.3.1 Article 6 tools

Utsläppshandel under Parisavtalets artikel 6 ställer nya krav på metodologierna för de utsläppsminskande aktiviteterna jämfört med vad som var fallet under utsläppshandeln under Kyotoprotokollets flexibla mekanismer. Kraven berör bland annat baslinjer, additionalitet och MRV. För att möjliggöra att så många aktörer som möjligt lever upp till dessa nya krav, så att utsläppshandeln under Parisavtalet kan komma igång snabbare, har Energimyndigheten sedan 2022 samarbetat med bland annat Japan, Schweiz och Tyskland för att utveckla ett antal verktyg som ska underlätta övergången. Energimyndighetens stöd till projektet omfattar totalt 1 315 000 SEK.

Verktygen är nu publicerade, tillgängliga för allmänheten och redo att implementeras i en pilotfas. Energimyndigheten planerar att använda sig av verktygen i kommande design och granskning av utsläppsminskande aktiviteter i sitt internationella klimatsamarbete med Ghana.

3.3.2 Samarbete med Gold Standard

Energimyndigheten samarbetar sedan 2021 med den självständiga krediteringsstandarden Gold Standard, som utfärdar utsläppskrediter till den så kallade ”frivilliga utsläppsmarknaden”. Samarbetet fokuserar på att utveckla digitala system och verktyg för MRV, inklusive kartläggning och uppföljning av de utsläppsminskande aktiviteternas bidrag till hållbar utveckling, som lever upp till kraven under Parisavtalet.

Förhoppningen är att dessa verktyg ska gynna framväxten av internationell utsläppshandel under Parisavtalets artikel 6 i stort, såväl köpar- och säljarländer som aktörer på den frivilliga utsläppsmarknaden. Energimyndigheten har hittills betalat ut 1,8 miljoner SEK till arbetet med dessa verktyg.

3.3.3 Climate Warehouse

Climate Warehouse är ett initiativ av Världsbanken som syftar till att stödja utvecklingen av en fungerande utsläppsmarknad inom ramen för Parisavtalets artikel 6. Initiativet samlar länder, utvecklingsbanker, den privata sektorn samt organisationer verksamma inom den frivilliga utsläppsmarknaden för att gemensamt adressera kritiska frågor kring utformningen och implementeringen av artikel 6.

De senaste åren har Climate Warehouse arbetat med att ta fram en metadatabas, vid namn Climate Action Data Trust, för att kartlägga aktiviteter på den internationella utsläppsmarknaden i syfte att öka marknadens transparens. Arbetet med databasen görs i samarbete med Singapore och International Emissions Trading Association (IETA).

Energimyndigheten stödjer Climate Warehouse sedan 2018. Under initiativets första fas (2018–2021) bidrog myndigheten med en miljon USD. I initiativets andra fas (2021–2024) bidrar Sverige med ytterligare en miljon USD.

3.3.4 Standardized Crediting Framework

Energimyndigheten deltar i Världsbankens fond Carbon Initiative for Development (Ci-Dev), som både ägnar sig åt förvärv av utsläppsminskningensenheter och kapacitetsstödjande insatser.¹³ Fokus för de kapacitetsstödjande insatserna har varit att utveckla och sprida ett nytt krediteringsramverk för utsläppsminskningensenheter i enlighet med Parisavtalets artikel 6 som går under namnet Standardized Crediting Framework (SCF).

Ci-Dev arbetar med att implementera SCF i de länder som omfattas av fonden. Förhoppningen är att krediteringsramverket ska resultera i att utsläppsminskningensenheter från fondens projekt ska kunna utfärdas under artikel 6. Implementeringen förutsätter att länderna har tillräcklig institutionell kapacitet. Enligt Världsbankens bedömning kommer ramverket vara implementerat i ungefär hälften av länderna i slutet av 2024. Tidsprognoser för övriga länder är osäkra.

3.4 Bidrag till hållbar utveckling

Regelverket för utsläppshandel under Parisavtalet ställer krav på att projekt, utöver att minska utsläpp av växthusgaser, även ska bidra positivt till hållbar utveckling i värdländerna. Projekten ska dessutom inkludera säkerhetsåtgärder för att minimera eventuell negativ

¹³ Se avsnitt 2.2.1 *Världsbanken* för mer information om Carbon Initiative for Development.

påverkan. Energimyndigheten arbetar aktivt med att främja hållbar utveckling inom den internationella utsläppshandeln, både inom ramen för de projekt vi finansierar bilateralt och multilateralt samt genom deltagande i internationella initiativ. En viktig aspekt i detta sammanhang är att bättre mäta, rapportera och verifiera bidragen till hållbar utveckling.

3.4.1 Energimyndighetens hållbarhetsarbete inom internationella klimatsamarbeten

I syfte att säkerställa att de utsläppsminskande aktiviteter som Energimyndigheten finansierar genom Parisavtalets artikel 6 bidrar till en hållbar utveckling i världsländerna påbörjade myndigheten under 2022 ett arbete med att ta fram en hållbarhetspolicy för internationella klimatsamarbeten. Under 2023 har myndigheten kompletterat detta arbete med att även ta fram en hållbarhetsguide, som beskriver hur hållbarhetspolicyn ska implementeras i praktiken.

Såväl hållbarhetspolicyn som hållbarhetsguiden tar avstamp i Parisavtalets regelbok för artikel 6, Energimyndighetens uppdrag och övergripande hållbarhetsplan samt myndighetens inriktning för jämställdhetsintegrering. Tillsammans tydliggör dokumenten vad som förväntas av både Energimyndigheten och samarbetspartners för att hållbarhetsarbetet ska bedrivas i enlighet med internationella standarder och ramverk.

Myndigheten har i arbetet med hållbarhetspolicyn och hållbarhetsguiden tagit hjälp externt av hållbarhetskonsulter, våra internationella samarbetspartner samt andra myndigheter inom Sverige. Ambitionen är att färdigställa de två dokumenten under 2024.

3.4.2 Sustainable Development Initiative

Sustainable Development Initiative (SDI) är ett initiativ inom UNEP Copenhagen Climate Center. SDI har sedan 2017 arbetat för att hållbar utveckling i större utsträckning ska integreras i FN-förhandlingarna om artikel 6. SDI arbetar nu med att stötta FN:s klimatsekretariat (UNFCCC sekretariat) med att utveckla ett så kallat hållbarhetsverktyg (SDG Tool) för artikel 6.4 och med att bygga kapacitet för design, uppföljning och bedömning av hur utsläppsminskande projekt påverkar hållbar utveckling.

Under 2023 har SDI tagit fram ett nytt arbetspaket för 2023–2025, med Wuppertal Institute som implementerande part. Programmet avser att ytterligare precisera hur artikel 6-insatser kan bidra till hållbar utveckling och hur resultaten kan mätas. Detta utgör en viktig länk mellan praktisk implementering av hållbar utveckling under Parisavtalet och de globala hållbarhetsmålen.

Energimyndigheten har hittills stöttat initiativet med ca 1,6 miljon SEK. Utöver Sverige stöds initiativet av Norge och Tyskland.

3.5 Dialog med Sida om samordnade klimatinsatser

Under 2023 har Energimyndigheten och Sida inlett ett arbete för att på ett strukturerat sätt samordna sina respektive internationella klimatinsatser i syfte att identifiera och skapa synergier mellan de båda verksamheterna. Energimyndigheten och Sida har olika uppdrag men har gemensamt att båda myndigheterna arbetar med att finansiera utsläppsminskande projekt och kapacitetsstödjande insatser i andra länder. Samordnade insatser på området framöver skulle kunna gynna bägge verksamheter.

3.6 Kunskapsspridning om Parisavtalets artikel 6

Internationell utsläppshandel under Parisavtalets artikel 6 är fortfarande ett relativt nytt fenomen. Intresset är stort, men många aktörer saknar kunskap om hur de kan delta. Energimyndigheten hör till pionjäreerna på området och ser ett värde i att dela med sig av lärdomar och erfarenheter till andra intressenter. Mot bakgrund av detta arbetar myndigheten med olika kunskapsspridande insatser, både i en nationell och internationell kontext.

3.6.1 Forum för internationellt klimatsamarbete

Energimyndigheten arrangerade i september *Forum för internationellt klimatsamarbete*, Sveriges första konferens om utsläppshandel under Parisavtalet. Konferensen ägde rum under en heldag i Stockholm och lockade över 100 fysiska deltagare, utöver de som följde livesändningen av konferensen digitalt.

Det huvudsakliga syftet med konferensen var att sprida och utbyta kunskap om utsläppshandel med representanter från näringsliv, akademi, civilsamhälle och myndigheter aktiva inom klimatområdet för att främja en internationell marknad med hög miljöintegritet. Under dagen diskuterade svenska och internationella experter olika aspekter av formerna för den internationella utsläppshandeln där teoretiska diskussioner varvades med praktiska exempel.

Ämnen som berördes under dagen var bland annat hur dubbelräkning ska undvikas, företagens roll, vikten av att utsläppshandeln går till på rätt sätt samt de möjligheter och utmaningar som internationell utsläppshandel innebär. Diskussionerna resulterade i flera viktiga insikter som Energimyndigheten tar med sig i arbetet framöver.

Konferensen utgjorde även ett tillfälle för Energimyndigheten, och för övriga organisationer på plats, att knyta kontakter med andra aktörer verksamma inom området.

3.6.2 Sveriges officiella sidoevenemang

Energimyndigheten arrangerade Sveriges officiella sidoevenemang på COP28, tillsammans med GGGI och den nordiska investeringsbanken Nefco (Nordic Environment Finance Corporation). Efter ett inledningsanförande av den svenska klimat- och miljöministern hölls ett panelsamtal om hur den framväxande utsläppsmarknaden under Parisavtalets artikel 6 kan bidra till den globala energiomställningen. I samtalet deltog både offentlig och privat sektor samt det internationella energiorganet (International Energy Agency, IEA). Evenemanget lockade ca 100 deltagare på plats i Dubai och även ett stort antal tittare på den digitala livesändningen.

3.7 Omvärldsbevakning av frivilliga utsläppsmarknader

Energimyndigheten har sedan 2022 följt utvecklingen inom det som brukar kallas för den ”frivilliga utsläppsmarknaden”, där aktörer på frivillig basis kan handla med utsläppsminskningar, till exempel i syfte att klimatkompensera. Bakgrunden till detta är att myndigheten ser ett behov av att undersöka hur marknaden för utsläppsminskningar under Parisavtalet

påverkas av och kan samexistera med denna frivilliga marknad. Under 2023 har Energi- myndigheten finansierat en rapport på detta tema som finns tillgänglig för allmänheten.¹⁴

Därutöver har myndigheten blivit särskilt inbjuden till och deltagit i olika internationella fora för att diskutera dessa frågor med experter från andra länder, inklusive informella rundabords- samtal arrangerade av Nederländerna samt Carbon Market Platform (CMP), som är G7- ländernas forum för utsläppshandel och prissättning av koldioxid.

¹⁴ Raising climate ambition with carbon credits (energimyndigheten.se)

4. Expertstöd och övriga internationella klimatsamarbeten

Energimyndigheten bidrar med expertstöd till Regeringskansliet och samarbetar med andra myndigheter inom ett flertal internationella samarbeten.

4.1 Teknikutveckling och tekniköverföring

Teknikmekanismen under FN:s klimatkonvention och Parisavtalets artikel 10 skapades för att främja utveckling och spridning av klimatteknik till utvecklingsländer. Mekanismen består av de två organen Technology Executive Committee (TEC) och Climate Technology Centre and Network (CTCN). TEC tar fram rapporter och policyrekommendationer medan CTCN ger teknisk assistans till utvecklingsländer på förfrågan. CTCN:s assistans syftar främst till kartläggning av lämpliga tekniska lösningar för att länderna ska klara att genomföra sina nationella klimatplaner. Vid COP28 bidrog Energimyndigheten bland annat till förhandlingar om vägledning till TEC och CTCN, som syftar till att ytterligare förbättra de två organens arbete.

Energimyndigheten representerar även Sverige i CTCN:s rådgivande styrelse. År 2023 var det första året på det nya gemensamma arbetsprogrammet för TEC och CTCN för åren 2023–2027. Under året har man bland annat arbetat gemensamt med jämställdhetsintegrering och digitalisering. Med särskilt stöd från Sverige har CTCN under året utvecklat och godkänt en ny jämställdhetspolicy för åren 2023–2027. Policyn innehåller bland annat en höjd budget för jämställdhetsintegrering i CTCN:s tekniska assistans, vilket möjliggör ett starkt fokus på jämställdhet i CTCN:s arbete framöver. Sverige bidrar ekonomiskt till CTCN via Klimat- och näringslivsdepartementet, som för 2023 har bidragit med 2 miljoner SEK.

4.2 FN:s gröna klimatfond

FN:s gröna klimatfond (Green Climate Fund, GCF) stöttar utvecklingsländer med att uppnå sina nationella klimatmål. Fram till årsskiftet 2023/2024 hade fonden allokaterat 13,5 miljarder USD i klimatfinansiering till projekt i över 120 länder, varav ca 2 miljarder USD under 2023. Det är Utrikesdepartementet som representerar Sverige inom GCF, men Energimyndigheten stödjer arbetet, framför allt genom att hjälpa till med utvärderingen av projektförslag.

Sverige har under året varit särskilt pådrivande i arbetet med att etablera ett uppdaterat ramverk som ställer tydligare krav på fondens implementerande partnerorganisationer, bland annat vad gäller organisationernas utfasning av fossila investeringar. En uppdaterad strategisk plan för åren 2024–2027 har tagits fram.

4.3 Avslut av klimatinsatser under Kyotoprotokollet

De sista utbetalningarna till Energimyndighetens samarbeten under Kyotoprotokollets flexibla mekanismer gjordes år 2022. Även under 2023 har emellertid tre multilaterala fonder som Energimyndigheten deltar i fortsatt att leverera utsläppsminskningenheter till myndigheten. Under 2023 har fonderna Carbon Partnership Facility (CPF) och Carbon Initiative for Development (Ci-Dev) inom Världsbanken samt Future Carbon Fund (FCF) inom Asiatiska utvecklingsbanken levererat utsläppsminskningenheter motsvarande totalt 495 124 ton koldioxidkvivalenter till myndigheten. CPF och FCF levererade sina sista enheter under året, medan Ci-Dev förväntas leverera enheter fram till år 2025. Energimyndigheten arbetar för att de återstående enheterna inom Ci-Dev ska utfärdas och överföras i enlighet med regelverket för Parisavtalets artikel 6.¹⁵

Under året har Energimyndigheten fått in två återbetalningar av icke-nyttjade medel från två fonder: ovan nämnda FCF inom Asiatiska utvecklingsbanken och Pilot Auction Facility (PAF) inom Världsbanken. Fondernas syfte var att förvärva certifierade utsläppsminskningenheter under Kyotoprotokollets flexibla mekanismer. Energimyndigheten betalade ursprungligen in totalt cirka 137 miljoner SEK till FCF år 2009–2010 varav 57 miljoner SEK icke-nyttjade medel återbetalades år 2023. Till PAF betalade myndigheten cirka 134 miljoner SEK år 2015–2018, varav 22 miljoner SEK återbetalades år 2023. Båda återbetalningarna går tillbaka till statskassan eftersom anslagsposten som utbetalningen gjordes från, och som var ämnad för finansiering av insatser under Kyotoprotokollet, har stängts.

4.4 Annullering av förvärvade utsläppsminskningenheter

Energimyndigheten har annullerat samtliga 32,7 miljoner utsläppsminskningenheter som levererats till myndigheten fram till och med 1 juni 2023. Annulleringar har skett i omgångar på uppdrag av regeringen. År 2023 annullerade Energimyndigheten alla de 5 720 666 utsläppsminskningenheter som mottagits under perioden 1 januari 2020 – 1 juni 2023.¹⁶ Av dessa enheter har 641 388 annullerats för att uppfylla Sveriges nationella mål till 2020.¹⁷ Övriga annullerade enheter har permanent tagits bort från registret. Kostnaden för de annullerade enheterna har i de fall det varit möjligt rapporterats som klimatfinansiering i Sveriges rapportering till FN:s klimatkonvention. Den 31 december 2023 fanns det 115 440 utsläppsminskningenheter på Energimyndighetens konton i Unionsregistret.

¹⁵ Se avsnitt 2.2.1 *Världsbanken* för mer information om Carbon Initiative for Development.

¹⁶ Enligt regeringsuppdrag KN2023/03293.

¹⁷ Enheterna användes mot Sveriges nationella mål för den icke-handlande sektorn till 2020, där utsläppen skulle minska med 40 procent jämfört med 1990.

Hållbar energi för alla

Energimyndighetens uppdrag är att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet i energisystem, som är hållbara och kostnadseffektiva med en låg påverkan på hälsa, miljö och klimat.

Vi bidrar med fakta, kunskap och analyser om tillförsel och användning av energi i samhället, och arbetar för en trygg energiförsörjning.

Forskning om framtidens energisystem och teknik får stöd av oss. Vi stöttar också affärsutveckling som gör det möjligt att kommersialisera innovationer och ny teknik, och ser till att goda lösningar kan exporteras.

Vi ansvarar för Sveriges officiella statistik på energiområdet, och hanterar stödsystem så som elcertifikatsystemet och handeln med utsläppsrätter. Dessutom deltar vi i internationella klimatsamarbeten, och förmedlar fakta om effektivare energianvändning till hushåll, företag och myndigheter.

Energimyndigheten är också beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet inom energiområdet.

Energimyndigheten, Box 310, 631 04 Eskilstuna

Telefon 016-544 20 00

E-post registrator@energimyndigheten.se

energimyndigheten.se